

NORGES HØYESTERETT

Den 7. juni 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-01014-A, (sak nr. 2006/1721), sivil sak, anke,

A (advokat Per Tore Berg – til prøve)

mot

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet (Regjeringsadvokaten
v/advokat Therese Steen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Flock**: Saken gjelder krav om å få medregnet fremtidige pensjonspoeng for unge uføre – garantert tilleggspensjon – etter bestemmelsene i folketrygdloven § 3-21.
- (2) Den ankende part, A, er født 23. august 1971. Helt fra fødselen har hun hatt en skjevhet i ryggen. I 2003 fikk hun innvilget 100 prosent uførepensjon. Den direkte bakgrunn var at hun fra november 1998 ble rammet av vedvarende smerter i ryggen, med utstråling i venstre ben. Hun avsluttet skolegangen noen år i forveien og hadde siden sommeren 1995 arbeidet ved forskjellige arbeidsplasser, de siste to årene som sekretær i et grafisk firma.
- (3) I den legeerklæring som fulgte søknaden om uførepensjon, hadde As fastlege angitt at hun hadde vært helt arbeidsufør fra den dagen hun ble sykmeldt, 10. november 1998. På denne bakgrunn ble uføretidspunktet, jf. folketrygdloven § 12-10 første ledd, satt til 1. november 1998.
- (4) Fylkestrygdekontoret besluttet i vedtaket om uføretrygd at A ikke var berettiget til garantert tilleggspensjon etter folketrygdloven § 3-21. Vilkåret for å bli tilstått en slik pensjon er at man "blir ufør før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert". Fylkestrygdekontoret bemerket i den forbindelse at selv om As misdannelser hadde medført betydelig ryggskjevhet med lang og smertefull

sykehistorie fra barneårene, var hun ikke erklært arbeidsufør før november 1998 i en alder av 27 år.

- (5) Denne delen av fylkestrygdekontorets vedtak ble av A anket til Trygderetten, som stadfestet vedtaket i kjennelse avsagt 17. september 2004. Det ble i kjennelsen uttalt at selv om As lidelse var klart dokumentert, og hun hadde hatt sine plager over år, hadde ikke sykdommen ”vært av alvorlig medisinsk art og grad” forut for 1998.
- (6) A anket Trygderettens kjennelse til Borgarting lagmannsrett, som i dom avsagt 11. september 2006 frifant staten v/Rikstrygdeverket. Frifinnelsen ble begrunnet med at den medfødte ryggskjevheten – som hadde ført til en affeksjon av nerveroten – ikke i seg selv var noen alvorlig sykdom, at heller ikke lovens øvrige krav om klar dokumentasjon av lidelsens alvor og varighet var oppfylt, og endelig at A heller ikke kunne anses som ufør før fylte 26 år, idet hennes inntektsevne ikke var nedsatt med minst en halvpart, jf. folketrygdloven § 12-7 første ledd. Dommen ble avsagt under dissens idet en av dommerne fant at vilkårene i § 3-21 første ledd jf. sjette ledd var oppfylt.
- (7) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen. For Høyesterett er fremlagt enkelte nye dokumenter. Ved siden av supplerende legejournaler og en ny spesialisterklæring er det i det vesentlige tale om dokumentasjon til ytterligere belysning av hennes skolegang og arbeidsforhold. Så vel i faktisk som i rettslig henseende står saken i samme stilling som for lagmannsretten. For nærmere detaljer i saksforholdet viser jeg til lagmannsrettens dom og til bemerkningene i det følgende. For Høyesterett har saken vært behandlet i sammenheng med sak HR-2007-01013-A: Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet mot B.
- (8) Den ankende part – A – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (9) Garantiordningen i folketrygdloven § 3-21 skal sikre en minsteytelse til de unge uføre som ikke har hatt muligheter til å opptjene pensjonspoeng for tilleggspensjon ved eget arbeide. Den endring av garantiordningen som ble gjennomført ved lovendringen i 1997, skulle bidra til å rette ordningen sterkere mot de tilfeller der det var en medisinsk uførhet som var årsak til arbeidsuførheten. Samtidig ble det i § 3-21 sjette ledd lagt til rette for at den uføre fikk mulighet til å prøve seg i arbeidslivet, uten at dette senere skulle stenge for rettigheter etter garantiordningen. På denne bakgrunn har lagmannsretten – flertallet – ikke dekning for at ordningen skulle være forbeholdt en snever personkrets. Dersom forsøk i arbeidslivet skulle diskvalifisere for mulighetene til å oppnå garantert tilleggspensjon, ville det være i strid med lovgiverens formål.
- (10) Det følger av fremlagt spesialisterklæring at As sykdomstilstand og funksjonsevne har vært uforandret i tiden etter 1993. Ved spørsmålet om det er tale om en alvorlig sykdom i lovens forstand, vil det være riktig å trekke inn sykdommens konsekvenser for funksjonsevnen. Det er ikke aktuelt å angi noen bestemt laveste uføregrad som nedre grense. Lagmannsretten har uriktig lagt for stor vekt på de rent medisinske forhold. Sykdomstilstanden har vært alvorlig, i alle fall fra 1993, og mest sannsynlig også i årene forut.
- (11) A har etter 1998 hatt kroniske smerter. Den virkningsløse operasjonen som hun senere har vært gjennom, illustrerer det faktum at det ikke er noen mulighet for behandling av hennes lidelse. Det er uttrykkelig uttalt i St.meld. nr. 18 (2004–2005) ”Rett kurs mot

riktigere legemiddelbruk” at kroniske smerter ”må ses på som en alvorlig sykdom og bør gis status på lik linje med andre alvorlige sykdommer”, se side 122.

- (12) Den alvorlige sykdomstilstand som førte til sykmelding i 1998 og senere til at det ble innvilget uførepensjon, er varig. Det fremgår av spesialisterklæringen av 27. januar 2005 fra seksjonsoverlege Roger Sørensen at hun har hatt betydelige smerter fra nerverøttene helt siden 10 års alder. I Trygderettens praksis er det ved praktiseringen av 26 års grensen godtatt at en sykdomstilstand har utviklet seg gradvis forut for uføretidspunktet.
- (13) Kravet til dokumentasjon for at det er tale om en alvorlig sykdom i lovens forstand, må være tilpasset arten av den sykdom som det er tale om. A har en lidelse som det kan være vanskelig å diagnostisere. Dokumentasjonen bør da belyse en lengre tidsperiode, og det er tilfellet i vår sak hvor lidelsen er klart dokumentert.
- (14) Til tross for smerteplagene valgte A å forsøke seg i arbeidslivet før hun fylte 26 år. Hun kunne ha søkt om uførepensjon og garantitillegg etter § 3-21 før dette tidspunkt. Til tross for smerteplagene valgte hun likevel å prøve seg i arbeidslivet, og dette fungerte frem til 26 års grensen var passert. Ut fra det formål folketrygden har, jf. folketrygdloven § 1-1, og hensett til den interesse samfunnet har i at unge mennesker gjør sitt beste for å finne en plass i arbeidslivet, vil det være galt å la dette komme A til skade når det senere viser seg at det ikke var mulig for henne å fortsette å arbeide.
- (15) A har nedlagt slik påstand:
- ”1. Trygderettens kjennelse av 17. september 2004 erklæres ugyldig.
 2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet betaler sakens omkostninger for Borgarting lagmannsrett.”
- (16) Ankemotparten – *staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet* – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (17) Grunnvilkåret i folketrygdloven § 3-21 er at vedkommende må ha blitt ufør før fylte 26 år. Dette innebærer at de materielle vilkår for å bli tilstått uførepensjon, slik disse vilkårene fremgår av folketrygdloven §§ 12-5 til 12-7, må være oppfylt før fylte 26 år. Det må etter disse vilkårene være tale om en sykdom som har medført en varig funksjonsnedsettelse. Denne funksjonsnedsettelsen skal utgjøre hovedårsaken til at vedkommendes inntektsevne er varig nedsatt med minst halvparten.
- (18) Det bestrides at A har oppfylt dette grunnvilkåret. Lagmannsretten har korrekt lagt vekt på at hun var i fullt arbeid frem til etter hun fylte 27 år, og at det som skjedde i forbindelse med at hun ble sykmeldt i november 1998, innebar en klar forverring av helsetilstanden sammenliknet med situasjonen før fylte 26 år. Lagmannsretten har således ikke lagt avgjørende vekt på den medisinske diagnosen, men på funksjonsevnen, og dette er en riktig bedømmelse.
- (19) A har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter at hun fylte 26 år. Hun faller dermed inn under bestemmelsen i § 3-21 sjette ledd. Selv om Trygderetten har hatt en noe sprikende praksis, må det følge av lovens klare ordlyd at det fortsatt er en forutsetning for å få garantert pensjon at vilkårene etter § 3-21 første ledd er oppfylt før fylte 26 år, og dermed

før den etterfølgende arbeidsperioden. Loven krever sågar at dette må være ”klart dokumentert”.

- (20) Selv om A skulle få medhold i at hun var ufør allerede før hun fylte 26 år, bestrides at det for henne er tale om en alvorlig sykdom, slik det kreves i § 3-21 første ledd. Bestemmelsen krever at lidelsen er betydelig invalidiserende både i dagliglivet og i arbeidslivet før lovens vilkår er oppfylt. Lagmannsretten kom med rette til at heller ikke dette kravet var oppfylt, og dommen er på linje med Trygderettens praksis.
- (21) Lovens § 3-21 første ledd stiller krav om at alvorlig sykdom skal være ”klart dokumentert”. I dette ligger både et krav om kvalifisert sannsynlighet og om kvalitet på bevisene for at sykdommen er alvorlig. A har heller ikke oppfylt disse vilkårene, som for øvrig blir skjerpet når § 3-21 sjette ledd får anvendelse.
- (22) Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Lagmannsrettens dom punkt 1 stadfestes.**
 2. **Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet tilkjennes saksomkostninger for lagmannsrett og Høyesterett, med tillegg av lovbestemt rente fra forfall til betaling skjer.”**
- (23) *Mitt syn på saken*
- (24) Jeg finner det først naturlig i korte trekk å gjøre rede for As sykdomshistorie, og derunder også den innvirkning hennes helsetilstand har hatt på skolegang og deltakelse i arbeidslivet. Bakgrunnen for redegjørelsen er blant annet de fremlagte fortløpende legejournaler fra fødselen og frem til uføresaken startet, diverse legeerklæringer, skolenotater og uttalelser fra arbeidsgivere.
- (25) A er født med en deformitet i nedre del av lenderyggen og øvre del av korsbenet (congenitt scoliose). Dette forårsaket ubalanse og usymmetrisk vekst i nedre del av ryggen. Etter en tid oppdaget man at den femte nerveroten på venstre side i korsryggen var splittet, og at denne nerveroten var under kompresjon fra benede forandringer. Dette er årsaken til de utstrålende smerter i venstre ben som hun etter hvert ble plaget av.
- (26) Sammen med sin tvillingsøster ble hun født ca. to måneder for tidlig, med en fødselsvekt på 950 gram. Hun ble fra fødselen av undergitt et omfattende legetilsyn. De journaler som er fremlagt, viser at dette fortsatte også i barne- og ungdomsårene. Allerede i barneårene klaget hun i perioder over smerter, både i ryggen og i venstre ben. I ti-års alderen var hun innlagt på X, Ortopedisk Hospital, på grunn av ”akutte oppståtte rygg smerter tildels smerter til underekstremitetene”. Plagene bedret seg under oppholdet. Hun ble noen uker senere innlagt på Z sykehus, hvor det i journalen er bemerket at hun på grunn av smertene bare fungerte de første en til to timene på skolen. Fysioterapi med enkle øvelser ville kunne bedre situasjonen. Ved senere undersøkelser samme år bemerkes i journalen at hun nå ikke har ”problemer med rygg eller underekstremiteter”.
- (27) To år senere – i 1983 – heter det i skolens brev til skolelegen at eleven ofte blir ”trett grunnet sin medfødte ryggskade”, og at hun etter eget ønske vil gå femte klasse om igjen. Dette blir gjennomført, samtidig som hun flytter over til en annen skole. Slik saken er

opplyst for Høyesterett, er det ikke grunnlag for å anta at de forhold som førte til at hun gikk femte klasse om igjen, hadde sin bakgrunn i ryggproblemer.

- (28) Journalen for de påfølgende år frem til avslutningen av niende klasse i 1988 viser at fysioterapibehandlingen hadde god effekt, og at hun stort sett ikke var plaget av smerter.
- (29) A begynner på videregående skole i 1988, og tar et friår etter to år. Hun har smerter fra tid til annen, men har ikke mange fraværsdager på skolen. Fra høsten 1990 arbeider hun tre kvart år blant annet med pastabaking og ekspedering av kunder i butikk. Denne perioden synes å ha forløpt uten spesielle problemer. Hun går deretter ytterligere to år på videregående skole. Det fremgår av journalen fra desember 1992 at hun "har vært mye borte fra skolen i det siste og vil ha en legeattest som bekrefter at hun pga rygg smerter har hatt gode grunner til det". Dette skoleåret har hun 30 fraværsdager.
- (30) Hun arbeider som ekstrahjelp på Prix fra våren 1993. Denne våren er hun innlagt på Y sykehus etter at hun hadde fått "akutte smerter i korsryggen med utstråling til ve.u.ex. til stortåen". Hun var på det nærmeste symptomfri ved utskrivning noen uker senere. Høsten 1994 tar hun fatt på det siste året på videregående skole. Legejournalen viser blant annet to uker sykmelding denne høsten, som følge av rygg smerter, med påfølgende henvisning til fysioterapeut.
- (31) Fra sommeren 1995 er A i arbeide, blant annet i en resepsjon, ved et sentralbord, med renhold og fra november 1996 som sekretær i et grafisk firma. Legejournalene gir spredte opplysninger om rygg smerter. Hun var ikke sykmeldt de siste to årene før 10. november 1998, da hun på ny ble rammet av smerter, og da på en vedvarende måte som ledet til det senere vedtaket om uførepensjon. Det er ikke opplysninger i tiden fra sommeren 1995 og frem til sykmeldingen vel tre år senere om at hun var hemmet på en slik måte at hennes ulike arbeidsgivere ble oppmerksom på at hun hadde problemer med ryggen.
- (32) Hovedtrekkene i sykdomsutviklingen fremgår av overlege Finn Ø. Rasmussens spesialisterklæring av 28. november 2000, hvor det blant annet heter:

"A har en medfødt ryggskjevhet. Helt siden tidlig barnealder var hun til regelmessige kontroller ved Xs hospital. Gjennom årene har hun hatt flere episoder med lavrygg smerter med utstråling til venstre ben. Tilbake i 81 var hun innlagt i barneavdelingen her, og det ble gjort thorakolumbal myelografi uten at man påviste intraspinal patologi. I 93 var hun innlagt på Y sykehus på grunn av en venstresidig isjias. Tilstanden bedret seg gradvis i løpet av et års tid. Deretter fungerte ryggen rimelig bra i flere år.

I løpet av 98 fikk hun på nytt episoder med isjiassmerter i venstre ben og fra november har dette vedvart. Vi anbefalte primært ikke-kirurgiske tiltak. I tiden siden november 98 har A forsøkt fysioterapi, egentrening, opphold i opptreningsinstitusjon og ved attføringssenter, men dessverre hadde hun ikke betydningsfull effekt av disse tiltakene."

- (33) I likhet med lagmannsretten finner jeg grunn til å gjengi seksjonsoverlege Jens Ivar Brox' vurdering i hans erklæring av 21. mai 2003 til trygdemyndighetene:

"Pasienten har gjennom hele sitt liv hatt plager fra ryggen. I perioder har hun klart seg bra, men allerede ved 10 års alder måtte hun gå 5. klasse om igjen pga. rygg smerter og mye fravær.

Hun har hatt en sterk vilje og har ønsket å gjennomføre utdanning som andre. Hun måtte imidlertid avbryte videregående utdanning og fagutdanning som designer. Klarte likevel å arbeide som sekretær i 3 år. Etter hvert ble hennes venstresidige isjias så vidt plagsom at hun ikke klarte å arbeide. Videre ble hun gravid og fødte et barn i august 2000.

Pga. vedvarende smerter ble hun etter omfattende utredning operert med avlastning av venstre L5-rot og avstivning av de 3 nedre segmenter i lenderyggen. Postoperativt hadde hun meget sterke smerter, men situasjonen kom etter hvert under kontroll og er nå mer eller mindre som før operasjonen.”

- (34) Jeg går etter dette over til spørsmålet om A oppfyller de vilkår for garantert tilleggspensjon som er oppstilt i folketrygdloven § 3-21. Første og sjette ledd i denne paragrafen lyder slik:

”Et medlem som blir ufør før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, får medregnet framtidige pensjonspoeng med minst 3,30 for hvert år. Det er et vilkår at vedkommende er født etter 1940.

...

Selv om et medlem har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter fylte 26 år, gis det framtidige pensjonspoeng etter denne paragrafen dersom det er klart dokumentert at vilkårene i første ledd var oppfylt før fylte 26 år og kravet settes fram før fylte 36 år.”

- (35) Det fremgår av lovforarbeidene at bestemmelsen tar sikte på å tilgodese ”fødte og unge uføre som ikke har hatt mulighet til å delta i inntektsgivende arbeid på grunn av en tidlig omfattende medisinsk lidelse”, se Ot.prp. nr. 8 (1996–97) side 14. Ved ny folketrygdlov i 1997 ble ordningen begrenset til de unge uføre som hadde en klart dokumentert kvalifisert varig sykdom, skade eller lyte. Med den ordlyd § 3-21 første ledd fikk, opprettholdt man det som helt fra 1981 hadde vært det grunnleggende vilkår: Uførheten måtte ha inntrådt i ung alder. Grensen ble ved lovendring senere i 1997 satt til fylte 26 år.
- (36) De nærmere vilkår som må være oppfylt før det gis rettigheter som ufør, fremgår av folketrygdloven kapittel 12 om uførestønad og uførepensjon. Vedkommende må ha en varig sykdom, skade eller lyte som må ha medført en varig funksjonsnedsettelse. Denne funksjonsnedsettelsen må utgjøre hovedårsaken til at inntektsevnen er blitt nedsatt med minst halvparten, se lovens §§ 12-6 og 12-7.
- (37) Det er et vilkår i § 3-21 første ledd at vedkommende er blitt ufør i lovens forstand før fylte 26 år. Den generelle regel om uføretidspunkt er gitt i § 12-10. Dette er tidspunktet da vedkommende fikk sin inntektsevne nedsatt med minst halvparten. Uføretidspunktet må følgelig ligge før fylte 26 år. I vår sak blir skjæringspunktet 23. august 1997. Som det fremgår av det foregående, hadde A på dette tidspunkt avsluttet sin skolegang, og hun hadde vært i lønnet arbeid et par års tid.
- (38) Jeg har allerede nevnt at As fastlege i den erklæring som fulgte søknaden om uførepensjon, opplyste at hun hadde vært helt arbeidsufør fra 10. november 1998. Dette kan ikke være avgjørende ved vurderingen av spørsmålet om hun etter § 3-21 fylte vilkårene for garantert tilleggspensjon. Overlege Roger Sørensen har i sin spesialisterklæring av 27. januar 2005 fremholdt at A helt fra ti års alder har vært plaget med de samme problemer som i dag er den viktigste årsaken til uførheten. Avslutningsvis i erklæringen heter det:

”Hennes tilstand har eksistert siden fødselen. Det er stilt spørsmål om grader av uførhet og eventuelt prognose for fremtidige somatiske problemer. Dette vil undertegnede ikke spekulere i på dette tidspunkt. Det får man eventuelt komme tilbake til.

Det presiseres herved at As problem [er] et resultat av en medfødt tilstand. Symptomene har vart siden 10 års alder og hun burde således fylle alle kriterier for begrepet ”ung uførhet””.

- (39) Det er ikke bestridt at det medisinsk er en sammenheng mellom As medfødte lidelse og de smerteplager som senere har ledet til at hun oppfyller vilkårene for ytelser etter folketrygdlovens kapittel 12. I As tilfelle er det formentlig dekning for å slå fast at den medfødte lidelsen innebar en risiko for at helsen senere kunne bli svekket i en slik grad at hun ville oppfylle disse vilkårene. Når jeg er kommet til at hun før fylte 26 år ikke var ufør i lovens forstand, legger jeg avgjørende vekt på at hun da – til tross for denne latente risiko – i flere år hadde fungert på en slik måte at man ikke kan tale om en varig funksjonsnedsettelse av en slik art og grad som lovens §§ 12-6 og 12-7 krever, og at dette varte også ut over fylte 26 år. Hennes faktiske funksjonsevne på dette tidspunkt, og ikke risiko for senere funksjonssvikt knyttet til den lidelsen hun hadde, må være avgjørende.
- (40) Paragraf 3-21 sjette ledd regulerer det tilfelle at vedkommende ”har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv” etter fylte 26 år. Dette er situasjonen for A, som var i fullt arbeid frem til noen måneder etter at hun fylte 27 år. Det har vært reist spørsmål om grunnvilkåret for uførhet før fylte 26 år skal opprettholdes i de tilfeller som faller inn under dette leddet. Jeg finner det klart at grunnvilkåret også gjelder i disse tilfellene. Denne forståelsen følger direkte av ordlyden i bestemmelsen, og den støttes av uttalelser i forarbeidene, se Ot.prp. nr. 8 (1996–97) side 14 og 15.
- (41) Jeg er etter dette kommet til at A ikke oppfyller grunnvilkåret om uførhet i folketrygdloven § 3-21. Hennes anke kan dermed ikke føre frem, og lagmannsrettens dom blir etter dette å stadfeste.
- (42) Anken har vært forgjeves. Saken har reist spørsmål av interesse utenfor den foreliggende sak, og jeg er kommet til at saksomkostninger for lagmannsrett og Høyesterett ikke bør tilkjennes.
- (43) Jeg stemmer for denne

DOM :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes.
 2. Saksomkostninger for Høyesterett tilkjennes ikke.
- (44) Dommer **Oftedal Broch**: Jeg har et annet syn enn førstvoterende på kravet til dokumentasjon for uførhet etter folketrygdloven § 3-21 sjette ledd, når vedkommende har vært ute i arbeidslivet etter fylte 26 år.
- (45) Ifølge forarbeidene var en uttalt målsetting med den nye regelen i § 3-21 sjette ledd, å bidra til færre unge uføre. For å oppnå dette, skulle det legges til rette for at ungdom

kunne forsøke seg i arbeidslivet etter fylte 26 år uten å løpe risiko for å tape retten til tilleggspoeng som ung ufør. Det vises til Ot.prp. nr. 8 (1996–97) side 15:

”Departementet mener det er uheldig dersom reglene fungerer slik at unge uføre avstår fra å forsøke seg i arbeid av frykt for å miste eller få redusert pensjonsrettighetene etter en yrkesaktiv periode. Det bør ikke være forbundet med noen økonomisk risiko å prøve seg i arbeid noen år. For å stimulere til yrkesaktivitet bør reglene gi større trygghet for den enkelte som vil forsøke seg i arbeidslivet.”

- (46) Dette er sagt spesifikt for dem som ikke allerede er erklært ufør på grunn av alvorlig, varig sykdom før fylte 26 år. I motsatt fall gjelder bestemmelsens sjuende ledd, som betingelsesløst fastslår at den som før fylte 26 år er erklært ufør, beholder garantien selv om uførepensjonen faller bort fordi vedkommende er i inntektsgivende arbeid.
- (47) Som førstvoterende legger jeg til grunn at det er et ubetinget krav for å aksepteres som ung ufør og dermed få rett på garantert tilleggspensjon, at vedkommende dokumenterer å ha hatt en alvorlig og varig sykdom fra fødsel eller tidlig ungdom, og at sykdommen har forårsaket uførhet. Lovteksten synes videre å kreve, slik førstvoterende legger til grunn, at dokumentasjonskravet også omfatter at vedkommende var varig ufør ved fylte 26 år.
- (48) Her oppstår imidlertid, slik jeg ser det, en konflikt mellom lovens formål og lovens ordlyd. Det forekommer meg nokså opplagt at en ungdom som etter fylte 26 år står i arbeid, og kanskje lykkes i en kortere eller lengre periode, vil ha vanskeligere for å kunne bevise at vedkommende – på tross av sin deltakelse i arbeidslivet – like fullt var ufør ved fylte 26 år, sammenholdt med en ungdom som ved fylte 26 år umiddelbart søker uførepensjon. Dette er i så fall det helt motsatte av hva lovgiver ønsket å oppnå.
- (49) Etter dette foreligger det etter min mening en slik spenning mellom erklært lovgivervilje og lovens ordlyd, at loven bør tolkes innskrenkende. Jeg mener således at mens kravet til alvorlig og varig sykdom fullt ut kan opprettholdes i de tilfeller som faller inn under § 3-21 sjette ledd, må kravet til dokumentert uførhet forstås slik at ved fylte 26 år må sykdommens potensiale til å forårsake uførhet klart ha manifestert seg, mens det må aksepteres at selve uførheten først dokumenteres etter at den unge har forsøkt seg i arbeidslivet. Jeg finner støtte for mitt standpunkt i Trygderettens fem-medlems kjennelse 26. august 2005. Her uttaler Trygderetten at

”det kreves i disse tilfellene [etter § 3-21 sjette ledd] åpenbart ikke varig, minst 50 % redusert inntektsevne fra før dette tidspunkt. ”Ufør før fylte 26 år”, jf. første ledd, innebærer etter flertallets mening ikke annet i denne sammenheng enn at situasjonen må ha utviklet seg til å bli problematisk i forhold til deltakelse i yrkeslivet som følge av sykdomstilstanden.”

- (50) Legges dette syn til grunn, er det slik jeg ser det, ikke tvilsomt at A fyller vilkårene etter folketrygdloven § 3-21 sjette ledd.
- (51) Kst. dommer **Falkanger:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Flock.
- (52) Dommar **Utgård:** Det same.
- (53) Justitiarius **Schei:** Likeså.

(54) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes.
2. Saksomkostninger for Høyesterett tilkjennes ikke.

Riktig utskrift bekrefte: